

ЕЙСЬК — місто у Краснодарському краї РФ. Населення — 87,1 тис. осіб (2006). За переписом 1926 року, українці становили в місті 42 %, у Ейському районі — 74 %. Розташоване на березі Таганрозької затоки [Азовського моря](#), поблизу гирла річки Єя, за 247 км на північний захід від м. Краснодар та за 172 км на південний захід від м. Ростов-на-Дону. Міжнародний порт на Азовському морі, залізнична станція, аеропорт. Засноване 1848 року на землях Чорноморського козацького війська. У 1850–60-х роках відіграло значну роль в експорті сільськогосподарської продукції; на початку 1850-х років щорічний оборот становив близько 1 млн крб. У 1860–1920 роках — повітовий центр Кубанської області. Від травня 1918 до березня 1920 місто перебувало під контролем Добровольчої армії (від січня 1919 — Збройних сил Півдня Росії). Райцентр Кубано-Чорноморської області (1920–24), Північно-Кавказького (1924–34), Азово-Чорноморського (1934–37), Краснодарського (від 1937) країв. У 1942–43 окуповане німецькими військами. Частково втратило торговельно-транспортне значення у зв'язку з прокладенням у 1870-х роках Ростово-Владикавказької залізниці та будівництвом у 1880-х роках Новоросійського морського порту. Наприкінці 19 — у середині 20 століт-

тя — центр рибопромислового району.

У 1930-х роках у місті розпочато будівництво підприємств харчової, легкої та машинобудівної промисловості. Запрацювала Військово-повітряна академія імені Ю. О. Гагаріна, переведена з Севастополя (1931, згодом філія Військово-повітряної академії ім. Ю. Гагаріна), споруджено аеродром (1931), який до 2012 року обслуговував цивільні рейси, а нині використовується як військова база підрозділів ВМФ та ВПС РФ. Відкрито історико-краєзнавчий та художній музеї.

Є поклади глини, піску, ракушняку. Від початку 20 ст. Ейськ — кліматичний і бальнеологічний курорт для дорослих та дітей. Виявлені 1912 року лікувальні води належать до слабосульфідних хлоридних натрієвих і йодобромних хлоридних натрієвих; застосовують для бальнеотерапії у вигляді ванн, зрошень та інгаляцій. Для грязелікування використовують мул Ханського озера, розташованого за 55 км на південь від Ейська. Лікують захворювання опорно-рухового апарату, нервової і серцево-судинної систем, шкіри, гінекологічні захворювання.

У Ейську мешкали українські письменники 19 ст. В. Мова та І. Подушко, польський письменник, перекладач і україніст [Й. Лободовський](#). У Ейському драматичному театрі розпочався 1937 року творчий шлях актора і режисера [С. Бондарчука](#). У цьому місті пройшли юнацькі роки актриси [Н. Мордюкової](#) (встановлено пам'ятник). У Ейську в 1927–49 мешкав український борець [І. Піддубний](#) (відкрито меморіальний музей його імені; на його честь названо Центральний міський парк культури і відпочинку, при вході в який встановлено погруддя спортсмена). На території парку (колишній Заміський парк) — могила І. Піддубного.

Рекомендована література

1. Меркурьев В. И. Ейск. 4-е изд. Краснодар, 1980;
2. Родионова Н. Б. История города Ейска: 1848–1914. Ейск, 2000.

[В. К. Чумаченко](#)

Бібліографічний опис:

Єйськ / В. К. Чумаченко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2009. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-17596>. – Останнє поновлення : 2023.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).